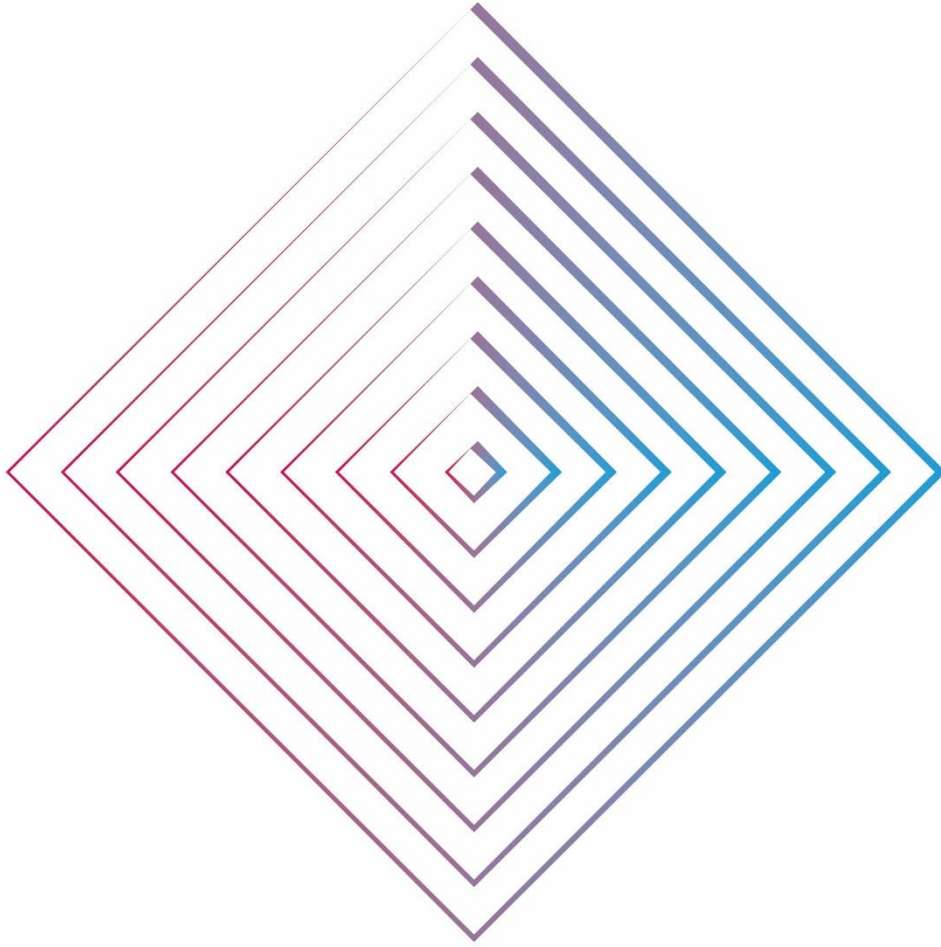

DÜŞÜNCE ve TOPLUM Sosyal Bilimler Dergisi

Social Sciences Journal of **Thought and Society**

Aralık / December 2020 - Sayı / Issue: 3 ISSN: 2687-4946

DÜŞÜNCE ve TOPLUM
sosyal bilimler dergisi

DÜŞÜNCE ve TOPLUM Sosyal Bilimler Dergisi

Social Sciences Journal of **Thought and Society**

SAYI/ISSUE:3 • ARALIK/DECEMBER • YIL/YEAR: 2020 • ISSN: 2687-4946

MAKALELER / ARTICLES

ZUHAL İBİDAN

TRACING THE IDEAL WORLD AND IDEAL INDIVIDUAL IN THE CITIZENSHIP COURSE-BOOKS OF THE OTTOMAN STATE

OSMANLI DEVLETİ'NDE VATANDAŞLIK DERS KİTAPLARINDA İDEAL DÜNYA VE İDEAL BİREYİN İZİNİ SÜRMEK

TARIK FİDAN

ŞEYH VÂ'İZ-ZÂDE MUHAMMED HÂMİD DİVANI VE TOPKAPI SARAYI NÜSHASI

SEYH VA'IZ-ZADE MUHAMMED HAMID'S DIVAN AND COPY OF TOPKAPI PALACE

MEHTAP MÜÇÜK

SİBİRYA SAHASI TÜRK DESTANLARINDA KAHRAMANA YARDIMCI KUŞLAR ÜZERİNE BİR İNCELEME
MYTHOLOGICAL BIRDS WHICH HELP HERO IN TURKISH EPICS OF SIBERIAN REGION

SİNEM ATAY

KENTTE KADIN EMEĞİ: GÖNEN İĞNE OYASI ÖRNEĞİ

URBAN FEMALE LABOUR: AN EXAMPLE OF GÖNEN NEEDLE LACE

MEHMET SERHAN TEZGEÇ

KİTAP OKUMA EYLEMİNİN METALAŞTIRILMASI: INSTAGRAM PAYLAŞIMLARI ÜZERİNE BİR İNCELEME
COMMODIFICATION OF THE ACT OF READING BOOKS: A RESEARCH ON INSTAGRAM POSTS

MEHMET SİNAN TAM

COVID-19 SÜRESİNCE T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI YOUTUBE KANALINA İZLEYİCİ DÖNÜTLERİ

VIEWERS' FEEDBACK ON THE TURKISH MINISTRY OF HEALTH YOUTUBE CHANNEL DURING COVID-19 PROCESS

İSRAFİL KURALAY

KAMUSAL TELEVİZYON YAYINCILIĞININ BELGESEL TÜRLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: TRT TELEVİZYON BELGESELÇİLİĞİ

THE IMPACT OF PUBLIC TELEVISION BROADCASTING ON DOCUMENTARY GENRES: THE CASE OF TRT DOCUMENTARY

EDİTÖRE MEKTUP / LETTER TO THE EDITOR

MUHAMMET ENES KAYAGİL

YOKSULLUĞU AZALTMADA DIŞ YARDIMLAR: AMAÇLAR VE TARTIŞMALAR

MURAT KALKAN

ALMANYA'DA SOSYAL POLİTİKA-SOSYAL DEVLET

RÖPORTAJ / INTERVIEW

AHMET GÜVEN

*TÜRKİYE'DE AKADEMİK BİLGİ ÜRETİMİ-2: HEDİYETULLAH AYDENİZ İLE AKADEMİK DERGİCİLİĞE
EDİTÖR PENCERESİNDEN BAKMAK*

AHMET GÜVEN

"ORTADOĞU ŞEKİLLENİRKEN" KİTABININ YAZARI RESUL YAVUZ İLE SÖYLEŞİ

DÜŞÜNCE ve TOPLUM Sosyal Bilimler Dergisi

Social Sciences Journal of **Thought and Society**

HAKKINDA

Düşünce ve Toplum Dergisi edebiyat, tarih, iletişim, iktisadi düşünce, sosyoloji, uluslararası ilişkiler, siyaset bilimi ve kamu yönetimi alanlarında özgün çalışmalara yer veren bir sosyal bilimler dergisidir. Dünyadaki güncel akademik literatürü ve tartışmaları ıskalamadan Türkiye'nin akademik bilgi birikimine katkı sağlamayı ve sorunlarına ışık tutmayı hedeflemektedir. Bu doğrultuda, nitelikli çalışmalarını yayımlamayı amaçlayan Düşünce ve Toplum Dergisi bilim etiğine ve yayın ilkelerine bağlı kalmayı temel düstur edinmiştir.

Düşünce ve Toplum Dergisi yılda iki defa Haziran ve Aralık aylarında elektronik ortamda yayımlanır. Dergide özgün araştırma makaleleri, derleme, kitap incelemesi, olgu sunumu ve sempozyum değerlendirmelerine yer verilir. Çalışmaların yayımlanma süreci, editör kurulunun ön değerlendirmesi, çift taraflı kör hakemlik yöntemiyle en az iki hakem değerlendirmesi ve editör kurulunun onayı şeklinde gerçekleşir.

ABOUT

Thought and Society is a social sciences journal that includes original studies in the fields of literature, history, communication sciences, economics, sociology, international relations, politics and public administration. The journal intends to contribute to Turkish academy and shed light on its problems by taking the current academic literature and debates into consideration. For this reason, Thought and Society, which aims to publish high-quality works, adopts following the ethics of science and remaining faithful to its publication policy as major principles.

Thought and Society is an e-journal published biannually in June and December. It welcomes original research articles, review articles, book reviews, case studies and symposium commentaries. The publication process takes place in the following way: the initial evaluation by the Editorial Board, followed by double blind reviews by at least two reviewers, and the final approval by the Editorial Board.

DÜŞÜNCE VE TOPLUM SOSYAL BİLİMLER DERGİSİ SAYI/ISSUE:3 • ARALIK/DECEMBER • YIL/YEAR: 2020

Elektronik Yayın Adresi: www.dusuncevetoplum.org

Sahibi / Publisher

Ahmet GÜVEN

Sunullah Mh. 920. Sk. Nu: 8/5 Bandırma/Balıkesir/Türkiye

İletişim: dusuncevetoplum@gmail.com

Baş Editör / Editor in Chief

Dr. Ahmet GÜVEN

Editörler / Editors

Dr. Saim Çağrı KOCAKAPLAN

Dr. Osman ÇALIŞKAN

Dr. Musa BAYIR

Dr. Serdar Oğuzhan ÇAYCIOĞLU

İsmail DORU

Esra TANİ

Yasemin YILMAZ

Yayın Kurulu / Editorial Board

Prof. Dr. Ahmet TABAKOĞLU / Marmara Üniversitesi

Prof. Dr. Ahmet TAŞAĞIL / Yeditepe Üniversitesi

Prof. Dr. Akif FARZALİYEV / St. Petersburg Üniversitesi

Prof. Dr. Ali BÜYÜKASLAN / Medipol Üniversitesi

Prof. Dr. Mahmut Hakkı AKIN / Necmettin Erbakan Üniversitesi

Prof. Dr. Nihat ÖZTOPRAK / Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi

Prof. Dr. Zaza TSURTSUMIA / St. King Tamar Üniversitesi

Prof. Dr. Şükrü SİM / İstanbul Üniversitesi

Doç. Dr. İsmail ŞAHİN / Bandırma Onyediy Eylül Üniversitesi

Doç. Dr. Ümran AY SAY / Marmara Üniversitesi

Doç. Dr. Uğur DEMİR / Marmara Üniversitesi

3. Sayının Hakem Kurulu

- Dr. Öğr. Üyesi Salih ARSLAN / Osmangazi Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Ömer AYDINLIOĞLU / Cumhuriyet Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Mehmet BÜYÜKAFŞAR / Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Halil Emre DENİŞ / Hakkâri Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi İhsan EKEN / Medipol Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Nusret GEDİK / Marmara Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Bekir GÜNDOĞMUŞ / Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Yalçın LÜLECİ / Marmara Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Yunus NAMAZ / Fırat Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Bahar TUGEN ÖZTÜRK / İnönü Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Metin SAMANCI / Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Mehtap SOLAK SAĞLAM / Pamukkale Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Adnan UZUN / Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi
- Dr. Serkan BAYRAKCI / Marmara Üniversitesi
- Dr. Abdullah Selim DOĞAN / Yalova Üniversitesi
- Dr. Muhammet Enes KAYAGİL / İstanbul Üniversitesi
- Dr. Mustafa Ali MİNARLI / Marmara Üniversitesi
- Dr. Süheyla Nil MUSTAFA / Marmara Üniversitesi
- Dr. Fazıl ÖZDAMAR / Ege Üniversitesi
- Dr. Müge TELCİ ÖZBEK / Işık Üniversitesi
- Dr. Gül Dilek TÜRK / Adnan Menderes Üniversitesi

IX

EDİTÖRDEN

1

ZUHAL İBİDAN

Tracing the Ideal World and Ideal Individual in the Citizenship Course-Books of the Ottoman State
Osmanlı Devleti'nde Vatandaşlık Ders Kitaplarında İdeal Dünya ve İdeal Bireyin İzini Sürmek

25

TARIK FİDAN

Şeyh Vâ'iz-Zâde Muhammed Hâmid Divanı ve Topkapı Sarayı Nüshası
Sevh Va'iz-Zade Muhammed Hamid's Divan and Copy of Topkapı Palace

41

MEHTAP MÜÇÜK

Sibirya Sahası Türk Destanlarında Kahramana Yardımcı Kuşlar Üzerine Bir İnceleme
Mythological Birds Which Help Hero in Turkish Epics of Siberian Region

68

SİNEM ATAY

Kentte Kadın Emeği: Gönen İğne Oyası Örneği
Urban Female Labour: An Example of Gönen Needle Lace

90

MEHMET SERHAN TEZGEÇ

Kitap Okuma Eyleminin Metalaştırılması: Instagram Paylaşımları Üzerine Bir İnceleme
Commodification Of The Act Of Reading Books: A Research On Instagram Posts

116

MEHMET SİNAN TAM

Covid-19 Süresince T.C. Sağlık Bakanlığı Youtube Kanalına İzleyici Dönütleri

Viewers' Feedback on the Turkish Ministry of Health Youtube Channel During Covid-19 Process

140

İSRAFİL KURALAY

Kamusal Televizyon Yayıncılığının Belgesel Türleri Üzerindeki Etkisi: TRT Televizyon Belgeselciliği

The Impact of Public Television Broadcasting on Documentary Genres: The Case of TRT Documentary

161

MUHAMMET ENES KAYAGİL

Yoksulluğu Azaltmada Dış Yardımlar: Amaçlar ve Tartışmalar
Editöre Mektup

167

MURAT KALKAN

Almanya'da Sosyal Politika-Sosyal Devlet
Editöre Mektup

171

AHMET GÜVEN

Türkiye'de Akademik Bilgi Üretimi-2: Hediyeullah Aydeniz ile Akademik Dergiciliğe Editör Penceresinden Bakmak

Röportaj

203

AHMET GÜVEN

"Ortadoğu Şekillenirken" Kitabının Yazarı Resul Yavuz ile Söyleşi

Röportaj-Kitap Tanıtımı

Merhaba,

Düşünce ve Toplum Dergisi'nin bu üçüncü sayısını; 7 araştırma makalesi, 2 editöre mektup ve 2 röportaj olmak üzere 3 farklı akademik metin türünde toplam 11 metin ile çıkarıyoruz. Akademik bilgi üretimi noktasında araştırma makalelerinin yanı sıra oldukça önemli olduğunu düşündüğümüz fakat gereken ilgiyi görmeyen inceleme makalesi, araştırma notu, kitap ve film değerlendirmesi, editöre mektup ve röportaj gibi metin türlerine de mümkün olduğunca yer vermeye çalışıyoruz. Özellikle akademik, sosyal, siyasi, kültürel vb. konularda tartışma zemini oluşturma potansiyeline sahip, yayınların birbirleriyle konuşma ve tartışma imkânı sunan bir metin türü olarak editöre mektubun önemine binaen üçüncü sayımızda bu metin türünden iki yazı yer alıyor. Ayrıca bu sayımızda, alanın uzmanlarıyla gerçekleştirildiğinde format ve üslubu gereği farklı derinliklere ulaşabilen röportaj türünden de iki metnimiz bulunmaktadır.

Bu sayımızda hakemlik süreçlerinden geçerek yayınlanmaya uygun görülen 7 araştırma makalesi yer alırken 3 araştırma makalesi de hakemlik süreçlerinde reddedilmiştir. Bu süreçte 16 farklı üniversiteden toplam 21 akademisyen hakemlik yaparak destek vermiştir.

Üçüncü sayımızdaki birinci makalemiz, aynı zamanda dergimizde yer alan ilk İngilizce makale de olan “Tracing the Ideal World and Ideal Individual in the Citizenship Course-Books of the Ottoman State” (Osmanlı Devleti'nde Vatandaşlık Ders Kitaplarında İdeal Dünya ve İdeal Bireyin İzini Sürmek) başlıklı makale Zuhal İbidan tarafından kaleme alınmıştır. İbidan bu çalışmasında, II. Meşrutiyet sonrası dönemde modern bir özne olarak inşa edilmek istenen ideal Osmanlı vatandaşının eğitim yoluyla nasıl var edildiğini, eğitim kurumlarında okutulan vatandaşlık ders kitaplarından yola çıkarak ortaya koymaktadır.

“Şeyh Vâ'iz-Zâde Muhammed Hâmid Divanı ve Topkapı Sarayı Nüshası” başlıklı makalesinde Tarık Fidan, Topkapı Sarayı Yazma Eserler Bölümü'nde tespit etmiş olduğu Muhammed Hamid Karsî'nin şiirlerini, dönemin sosyal durumu üzerinden incelemiştir. Şairin, mevcut bilinen divanlarından daha fazla şiirinin yer aldığı bu nüsha, Klasik Türk Edebiyatı açısından büyük değer taşımaktadır.

Mehtap Müçük, “Sibirya Sahası Türk Destanlarında Kahramana Yardımcı Kuşlar Üzerine Bir İnceleme” başlıklı makalesinde Altay, Hakas, Tuva, Yakut ve Şorlara ait toplam

59 destan metnini inceleyerek Türk destanlarındaki kuş motiflerine dair incelemede bulunmuştur.

“Kentte Kadın Emegi: Gönen İğne Oyası Örneği” başlıklı makalesinde kadın işgücüne odaklanan Sinem Atay, Gönen ilçesinde iğne oyası satarak geçimini sağlayan kadınlar üzerine gerçekleştirdiği saha çalışmasında, kadınların ekonomik hayata katılımına ilişkin yaşanan sorunlar hakkında kayda değer sonuçlara ulaşmıştır.

Mehmet Serhan Tezgeç’in kaleme aldığı “Kitap Okuma Eyleminin Metalaştırılması: Instagram Paylaşımları Üzerine Bir İnceleme” başlıklı makalede, sosyal medyada bir tüketim nesnesi haline gelen kitabın ve okuma eyleminin, bir meta konumuna nasıl indirildiği, Instagram paylaşımları üzerinden, göstergebilim yöntemiyle ortaya konmuştur.

Mehmet Sinan Tam “Covid-19 Süresince T.C. Sağlık Bakanlığı Youtube Kanalına İzleyici Dönütleri” başlıklı makalesinde, Covid-19 pandemisi esnasında Sağlık Bakanlığı’nın resmi Youtube hesabında paylaşılan videolara yapılan 4310 izleyici yorumunu incelemiştir.

“Kamusal Televizyon Yayıncılığının Belgesel Türleri Üzerindeki Etkisi: TRT Televizyon Belgeselciliği” başlıklı makalesinde televizyon belgeselciliğini ele alan İsrail Kuralay, TRT’de görev yapan yapımcı ve yönetmenlerle de mülakat yaparak TRT belgesellerini tür ve konu başlıkları özelinde sınıflandırmıştır.

Düşünce ve Toplum Dergisi’ne gönderilen iki editöre mektup yazısından ilki olan “Yoksulluğu Azaltmada Dış Yardımlar: Amaçlar ve Tartışmalar” başlıklı metnin yazarı Muhammet Enes Kayagil, dış ülkelerin yardım faaliyetlerinin sosyolojik ve iktisadi alanda önemli bir çalışma olduğuna dikkat çekmiştir.

Murat Kalkan, bir diğer editöre mektup metni olan “Almanya’da Sosyal Politika-Sosyal Devlet” başlıklı değerlendirmesinde sosyal devlet politikalarını ilk defa uygulamaya koyan Almanya’nın sosyal devlet ve sosyal politikalar alanındaki çalışmalarda önemli bir tutması gerektiğini vurgulamaktadır.

Ahmet Güven tarafından Türkiye İletişim Dergisi’nin 5 yıl boyunca editörlüğünü yapan Doç. Dr. Hediyeullah Aydeniz ile gerçekleştirilen röportajda akademik dergiciliğin pek çok farklı boyutu ele alınmıştır. Bir seri olarak planladığımız Türkiye’de Akademik Bilgi Üretimi dosyamızın ikinci yayını olan “Hediyeullah Aydeniz İle Akademik Dergiciliğe Editör Penceresinden Bakmak” başlıklı röportaj ile Aydeniz’in akademik dergicilik tecrübelerinden hareketle Türkiye’de bilgi problemi, dergiciliğin gelişimi, ideal dergi, hakemlik, yayın baskısı,

atama, yükselme ve teşvik kriterleri çerçevesinde yükseköğretimin yapısal sorunları, intihal ve üretilen bilginin akademik bir tartışma alanı oluşturabilme imkanları konuşulmuştur.

Son olarak Dr. Resul Yavuz ile, içinde bulunduğumuz yıl içerisinde “Ortadoğu Şekillenirken: İngiltere-Şerif Hüseyin-İbn Suud” başlığıyla yayınlanan son kitabı üzerine Ahmet Güven tarafından gerçekleştirilen “‘Ortadoğu Şekillenirken’ Kitabının Yazarı Resul Yavuz ile Söyleşi” başlıklı röportaj yer almaktadır.

Dr. Ahmet GÜVEN
Baş Editör